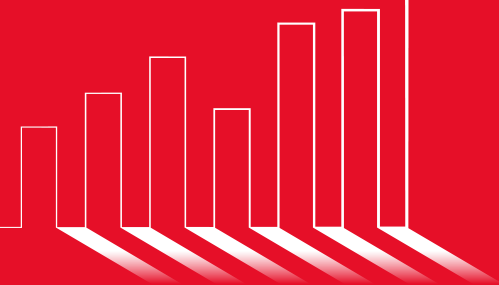


SUOMI 100 -NUORISOTUTKIMUKSEN RAPORTTI

PERHEYRITYSTEN LIITTO

8.1.2017

JUHO RAHKONEN



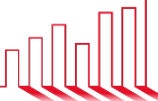
Tutkimuksen toteutus

- Taloustutkimus Oy on tehnyt tämän tutkimuksen Perheyriyksen liiton toimeksiannosta. Tutkimukseen vastasi yhteensä 1047 henkilöä, jotka olivat 15–35-vuotiaita. Otos edustaa tilastollisesti Suomen väestöä kyseisissä ikäryhmissä, ja virhemarginaali on noin 2,5 prosenttiyksikköä suuntaansa.
- Tutkimus tehtiin marraskuun aikana 2016, ja siinä käytettiin yhdistelmämenetelmää (mixed-mode). Reilu puolet eli 660 haastattelua tehtiin puhelimitse osana Taloustutkimuksen viikoittaista Telebus-puhelinhaastattelukierrosta, jo loput 400 tehtiin Taloustutkimuksen internetpaneelissa.
- Molemmat menetelmät perustuvat väestörekisteritietoihin, ja otos on laadittu satunnaisesti. Varsinkin kaikkein nuorimpia vastaajia, alle 25-vuotiaista, on nykyisin entistä vaikeampi tavoittaa internetpaneelissa. Tavoittelemalla vastaajia monikanavaisesti voidaan parantaa otoksen edustavuutta ja tasapainottaa erilaisten menetelmien heikkouksia.

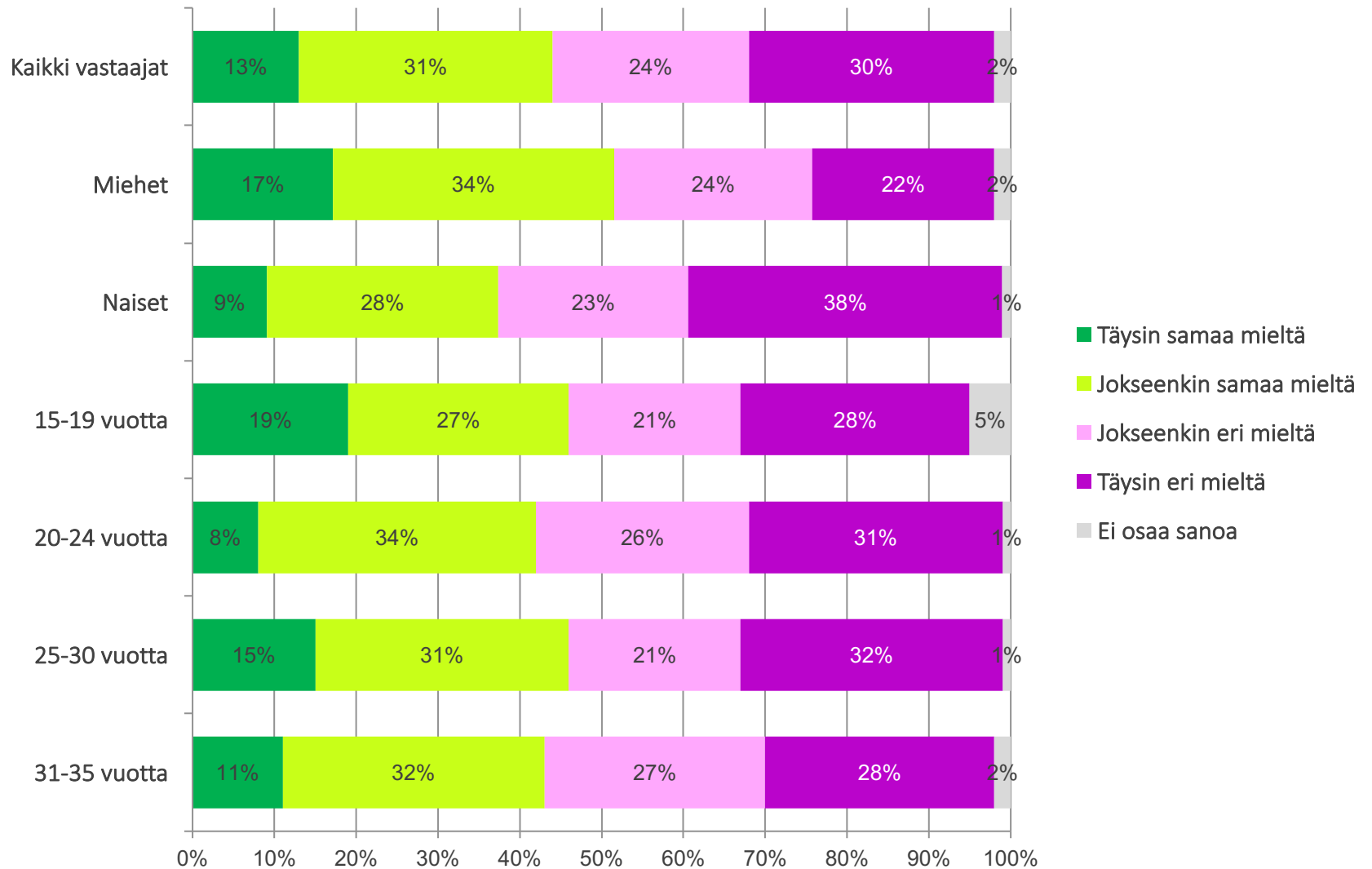


Yhteenvetoa päätuloksista

- Suomalaisilla nuorilla on perusarvot kohdallaan. Usko työntekoon ja omiin vaikutusmahdollisuuksiin on vahvaa. Tutkimuksen tulokset voisi tiivistää vanhaan sanontaan, että pojasta ja tytöstä polvi paranee.
- Suomalainen nuori haluaa vakituisen työn ja useimmat myös haluavat hyvän, tavallisen perhe-elämän. Niiden päälle voi sitten rakentaa muita asioita.
- Tutkimus kumoaa yleisen myytin työtä vieroksuista taivaanrannanmaalariinuoista, jotka vain odottavat tilaisuutta päästä kesken kiireisimmän työsesongin Balille surfaamaan.
- Nuoret ovat erittäin sitoutuneita Suomeen, ja heillä on positiivinen käsitys tulevaisuudesta.
- Valmius yrittäjyyteen on melko suurta, ja kaikkein voimakkaimmillaan se on alle 20-vuotiaissa. Peräti 44 prosenttia vastaajista on täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämästä ”*Minua houkuttelee ajatus, että perustaisin oman yrityksen*”.
- Suomalaisnuorten käsitys yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta on varsin perinteinen: parhaiten uskotaan voitavan vaikuttaa äänestämällä sekä osallistumalla järjestötoimintaan. Myös työntekoa ja omia kuluttajavalintoja pidetään tärkeinä vaikuttamisen välineinä. Median vaikutusta yhteiskunnan kehitykseen pidetään suurena.

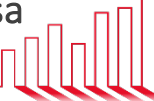


"MINUA HOUKUTTELEE AJATUS, ETTÄ PERUSTAISIN OMAN YRITYKSEN"

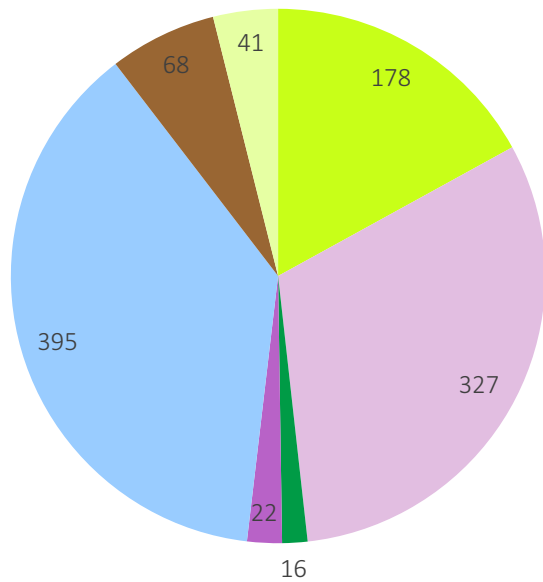


Yrittäjähenkisyys on luontevaa globalisoituneessa maailmassa

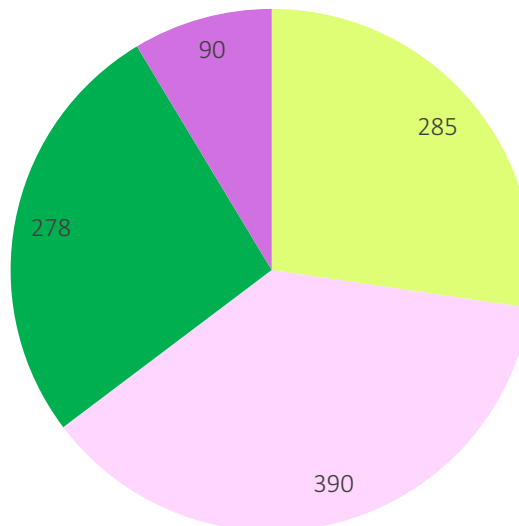
- Nuoret miehet ovat selvästi innokkaampia oman yrityksen perustamiseen kuin samanikäiset naiset.
- Alle 20-vuotiaat suhtautuvat positiivisemmin ajatukseen oman yrityksen perustamisesta kuin sitä vanhemmat.
- Yrittäjähenkisyys vaihtelee eri puolilla Suomea: pienillä paikkakunnilla ja maaseudun haja-asutusalueella asuvilla nuorilla on selvästi muita positiivisempi suhtautuminen oman yrityksen perustamiseen. Pienimmillään yrittäjähenkisyys on suurissa yliopistokaupungeissa. Tämä liittyy varmasti myös tarjolla oleviin työmahdollisuuksiin.
- Eniten yrittäjähenkisyyttä on keskustan kannattajissa, vähiten Sdp:n kannattajissa.
- Potentiaalisia yrittäjiä Suomen nuorisossa kuitenkin riittää. Vaikka tuloksia tulkittaisiin hyvinkin tiukasti, eli vain *"täysin samaa mieltä"* merkitsisi todellista valmiutta yrittäjyyteen, sekin on suuri määrä. Kaikista ei koskaan voi eikä pidäkään tulla yrittäjiä, sillä tarvitsevathan yritykset työvoimaa.
- Alle 20-vuotiaista lähes joka viides on täysin samaa mieltä siitä, että heitä houkuttelee ajatus oman yrityksen perustamisesta. Tämä on vahva signaali nykyistä yrittäjähenkisemmän Suomen puolesta.
- Nuorten yrittäjähenkisyyttä selittänee osaltaan se, että globalisoituneessa maailmassa kasvaneina he ovat aiempaa enemmän tottuneet ottamaan kilpailun itsestäänselvyytenä, ja nykyisessä työelämässä on aiempaa enemmän yrittäjämäisiä piirteitä esim. sen puolesta, että työntekijöiden pitää markkinoida omaa osaamistaan ja aiempaa enemmän oikeuttaa asemansa niin työnantajan kuin asiakkaidenkin suuntaan.



TAUSTATIETOJA VASTAAJIEN AMMATISTA/ASEMASTA JA ASUINPAIKASTA

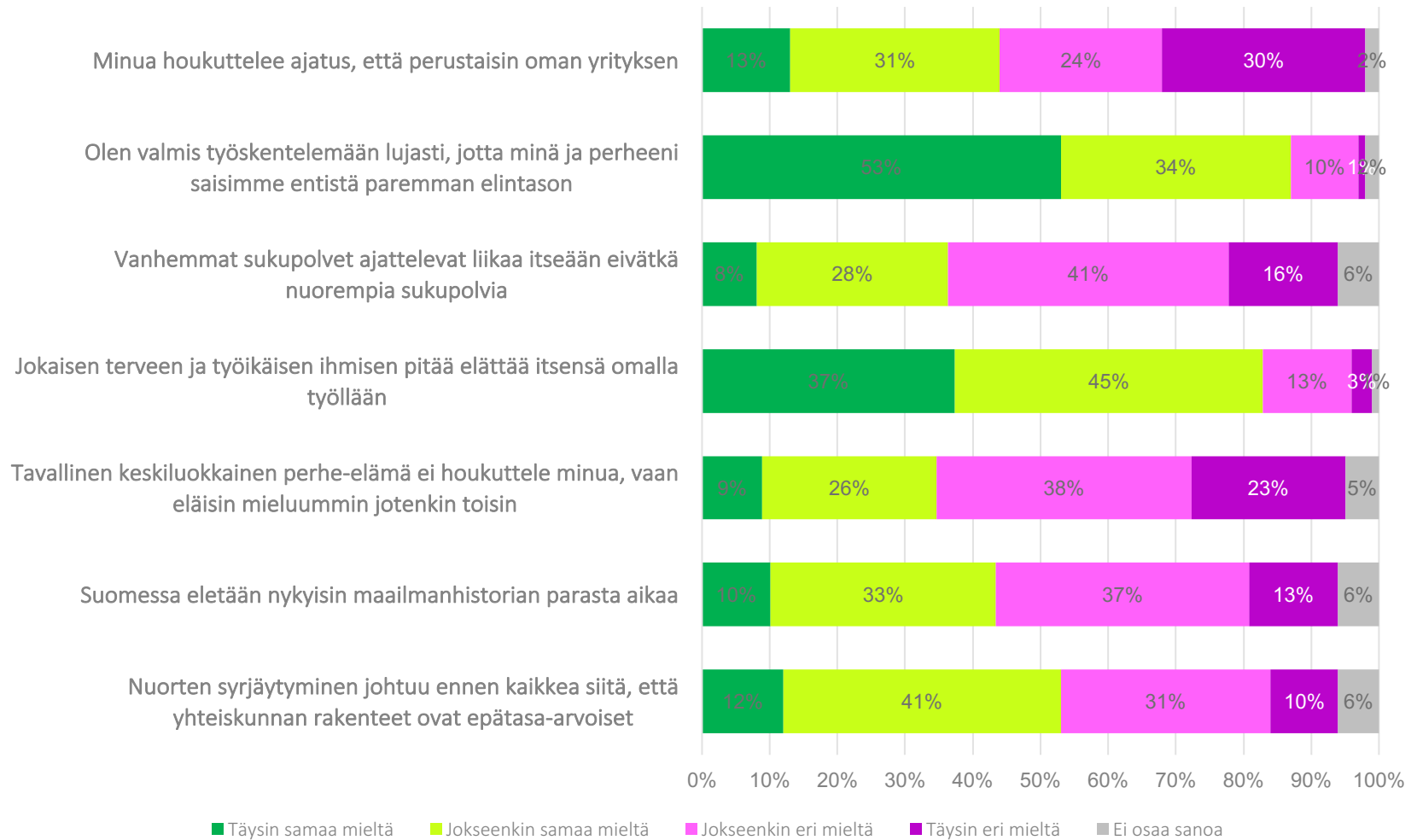


- Työntekijä, määräaikaisessa tai osa-aikaisessa työsuhteessa
- Työntekijä, vakituksessa työsuhteessa
- Yrittäjä, yrityksessä myös muita henkilöitä
- Yksinyrittäjä tai freelancer
- Opiskelija
- Työtön
- Jokin muu



- Suuren kaupungin keskustassa
- Suuren kaupungin reunamilla
- Pikkukaupungissa tai taajamassa
- Maaseudun haja-asutusalueella

NUORTEN TYÖMORAALI ON KORKEALLA TASOLLA



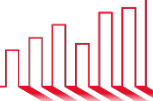
Nuori haluaa tavallisen, hyvän elämän, ja on valmis paiskimaan töitä sen eteen

- Eivätkö tavallinen keskiluokkainen perhe-elämä ja vakituinen työ muka kiinnosta nykynuoria? Tämän yleisen huhupuheen voi tutkimuksen perusteella heittää romukoppaan, koska peräti 84 prosenttia 15–35-vuotiaista suomalaisista pitää tärkeänä, että hänellä on vakituinen työpaikka.
- Toisenlaisiakin näkemyksiä toki löytyy, mutta ne koskevat vain pientä vähemmistöä: 14 prosenttia ei pidä vakituista työpaikkaa tärkeänä asiana.
- Miehet pitävät vakituista työpaikkaa tärkeämpänä kuin naiset; korkeasti koulutetut taas ovat vähän koulutettuja valmiimpia sietämään työelämän epävarmuutta. Miehillä korostuu säännöllisen elannon tienaaminen.
- Nuoret naiset ovat nykyään korkeammin koulutettuja kuin nuoret miehet, ja koulutustaustakin varmasti heijastuu tuloksiin. Miehet arvostavat ylipäänsä enemmän vakautta ja pysyvyyttä, kun naiset ovat keskimäärin halukkaampia ottamaan vastaan maailman heille tarjoamia mahdollisuuksia.
- Yli 60 prosenttia on joko täysin tai jokseenkin eri mieltä väittämästä, että *”tavallinen keskiluokkainen perhe-elämä ei houkuttele minua, vaan eläisin mieluummin jotenkin toisin”*. Vaikka selvä enemmistö haluaakin saavuttaa keskiluokkaisen perhe-elämän, reilu kolmannes nuorista sanoo, ettei ole kiinnostunut sellaisesta.

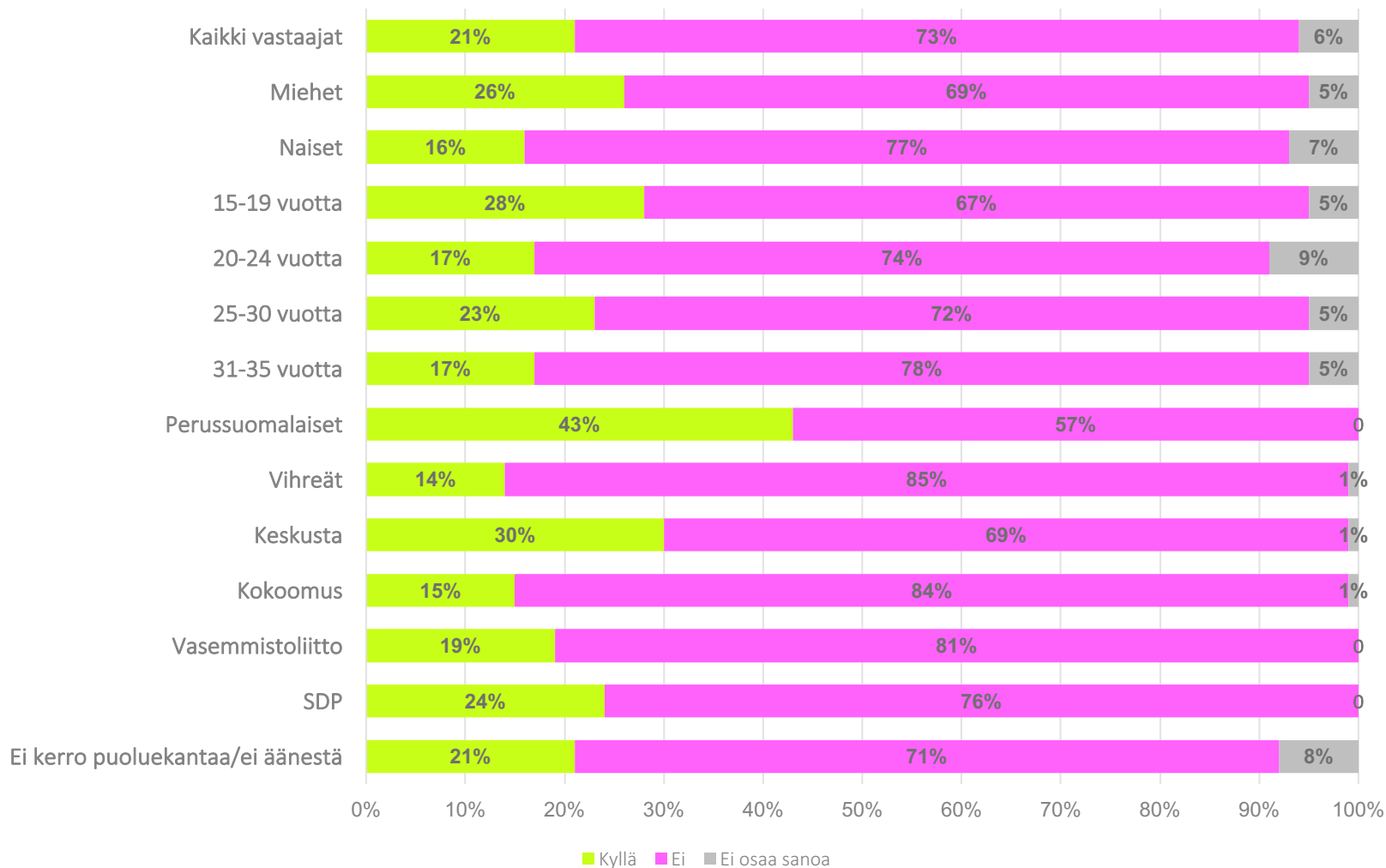


Suomalaisnuori katsoo tulevaisuuteen optimistisesti, mutta...

- Suomalaiset nuoret kallistuvat sille kannalle, että nuorten syrjäytyminen johtuu ennen kaikkea yhteiskunnan rakenteiden epätasa-arvoisuudesta. Useampi (54 %) yhtyy tähän väittämään kuin on siitä eri mieltä (40 %). Tämä kysymys siis jakaa nuoria kahteen leiriin.
- Vaikka suomalaisnuoret ovat varsin optimistisia tulevaisuuden suhteen (enemmistö uskoo Suomen olevan 10 vuoden kuluttua nykyistä parempi paikka), tämänhetkiseen tilanteeseen kohdistuu myös epäilyksiä: alle puolet (43 %) ajattelee Suomessa eletävän nyt maailmanhistorian parasta aikaa. Tätä useampi eli 50 prosenttia katsoo, että parhaat ajat ovat olleet joskus aikaisemmin.
- Näistä tuloksista on luettavissa tiettyä epäluuloisuutta nykymaailman kykyyn tarjota nuorille mahdollisuuksia. Eletäänhän nyt sikäli poikkeuksellista kautta, että ensimmäistä kertaa sitten toisen maailmansodan uusi sukupolvi ei yllä edes samaan elintasoon kuin heidän vanhempansa – saati että panisi paremmaksi, mikä ehti olla normi useiden aikaisempien sukupolvien ajan.
- Vaikka vanhemmat sukupolvet pääsevät kuin koira veräjstä esimerkiksi mitä tulee eläkeiän nostamiseen, nuoret eivät kuitenkaan näe tilanteessa sukupolvien välistä konfliktia – enemmistö (57 %) nuorista on nimittäin eri mieltä väittämästä, että vanhemmat sukupolvet ajattelevat liikaa itseään. Tämä näkyy myös siinä, että ylivoimainen enemmistö (74 %) suomalaisnuorista ei ottaisi äänioikeutta pois eläkeläisiltä.
- Kiinnostavin ryhmä on kuitenkin tuo varsin merkittävä vähemmistö (20 %), joka rajoittaisi äänioikeuden työkäisiin. Heitä on eniten miehissä sekä perussuomalaisten ja pienpuolueiden kannattajissa. Tästä ajattelusta tuskin tulee valtavirtaa, mutta äänekäs vähemmistö voi toki vaikuttaa keskustelun kautta vaatimukseen demokratian kehittämisestä.

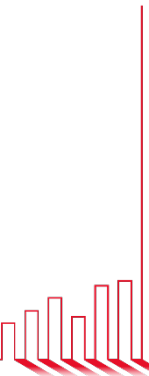


PITÄISIKÖ POLIITTISTA PÄÄTÖKSENTEKOA RAJATA NIIN, ETTÄ ÄÄNIOIKEUS OLISI VAIN TYÖKÄISELLÄ ELI 18–65-VUOTIAALLA VÄESTÖLLÄ?

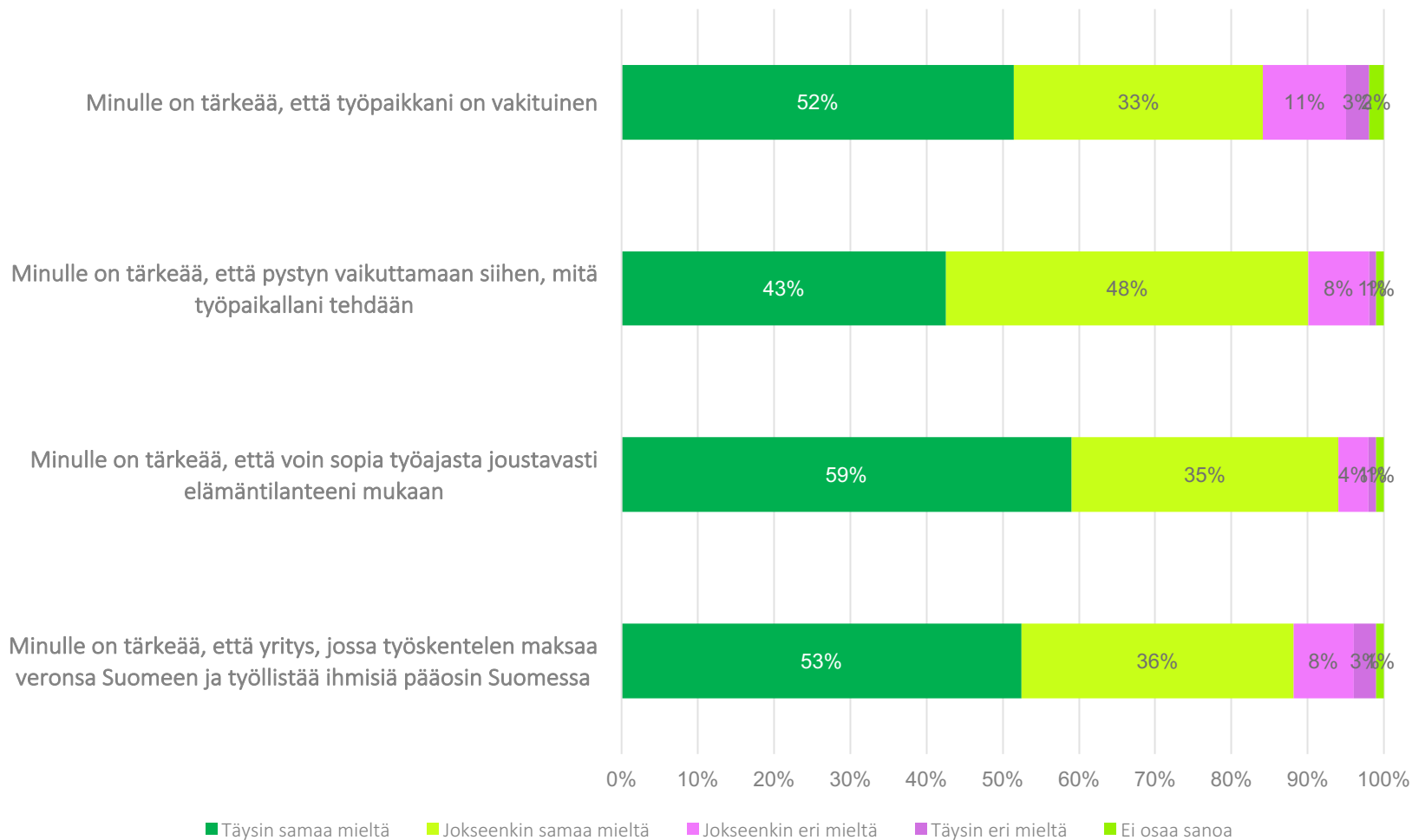


Toiveena vakituinen työ, joka kuitenkin joustaa tarpeen mukaan

- Suomalaisnuoret ovat melko vahvasti sitä mieltä, että jokaisen terveen ja työikäisen ihmisen pitää elättää itsensä omalla työllään.
- Miehet ovat hieman vahvemmin tätä mieltä kuin naiset, mikä ei ole yllättävää, koska monissa tutkimuksissa on muutenkin todettu miesten painottavan keskimäärin naisia enemmän taloudellisia arvoja.
- Puolet nuorista pitää erittäin tärkeänä ja kolmannes melko tärkeänä sitä, että heidän työpaikkansa on vakituinen. Mutta vielä sitäkin tärkeämpää nuorille on mahdollisuus sopia työajoista joustavasti elämäntilanteen mukaan.
- Suomalaisnuori on käytännönläheinen, joustava ja mukautumiskykyinen – ja luonnollisesti odottaa vastaavanlaisia ominaisuuksia myös työnantajalta.

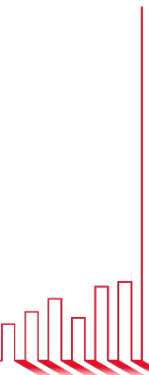


VAKITUINEN MUTTA JOUSTAVA TYÖPAIKKA – VEROT MIELUITEN SUOMEEN



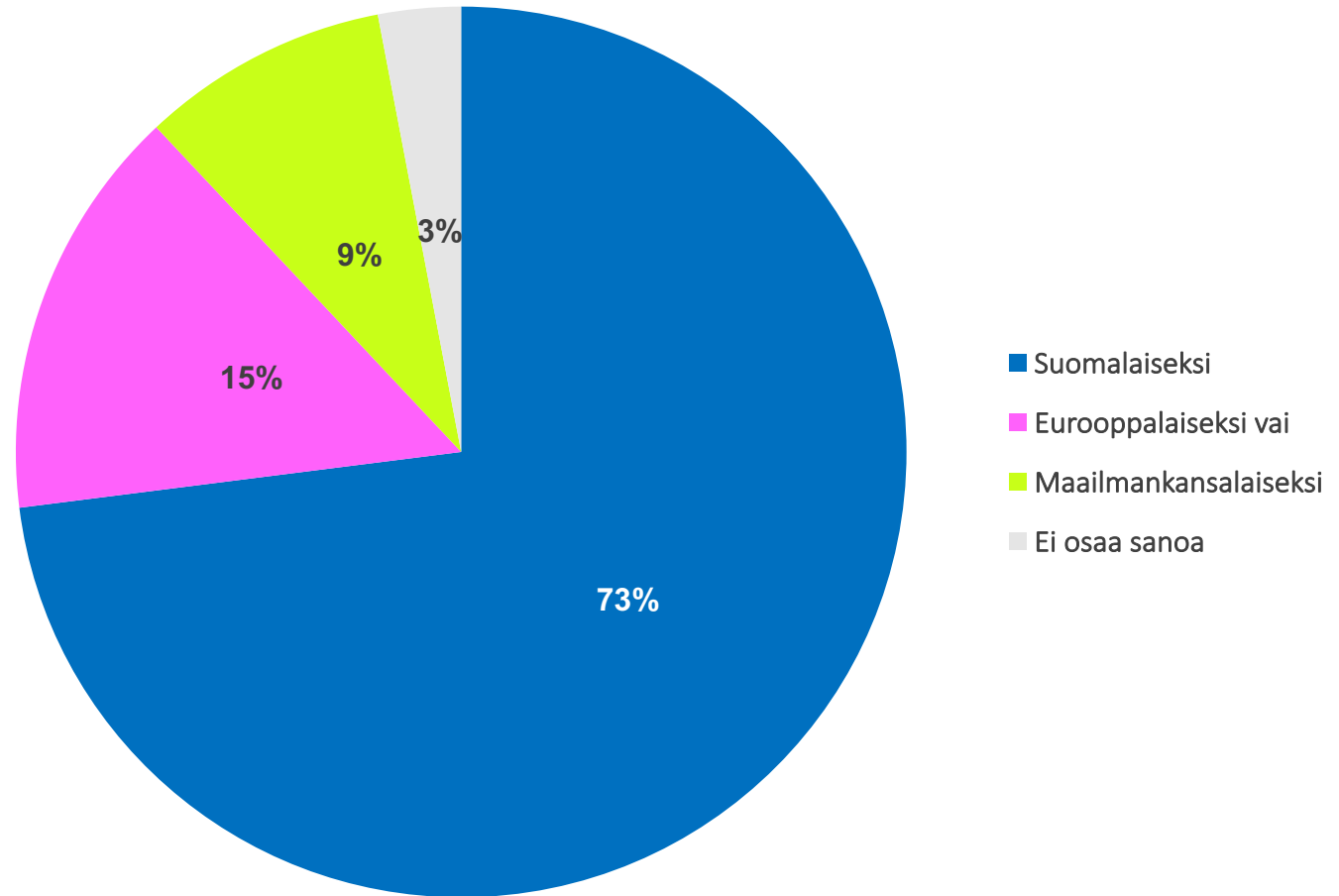
Yritysten veronmaksu ja työllistäminen Suomessa on nuorille kunnia-asia

- Peräti 90 prosenttia suomalaisnuorista on täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämästä: *”Minulle on tärkeää, että yritys, jossa työskentelen maksaa veronsa Suomeen ja työllistää ihmisiä pääosin Suomessa.”*
- Työpaikan valinnassa tämä on siis suorastaan kunnia-asia.
- Miehet suhtautuvat tähänkin asiaan naisia pragmaattisemmin, sillä miehistä tätä mieltä on hieman harvempi, mutta ylivoimainen enemmistö kuitenkin.
- Asia on kaikkein tärkein perussuomalaisten, Sdp:n ja keskustan kannattajille, kun taas kokoomuksessa ja Rkp:ssä katsotaan muita useammin myös suuryritysten näkökulmaa: kaikki yritykset eivät maksa verojaan Suomeen ja työllistä ihmisiä pääosin Suomessa.

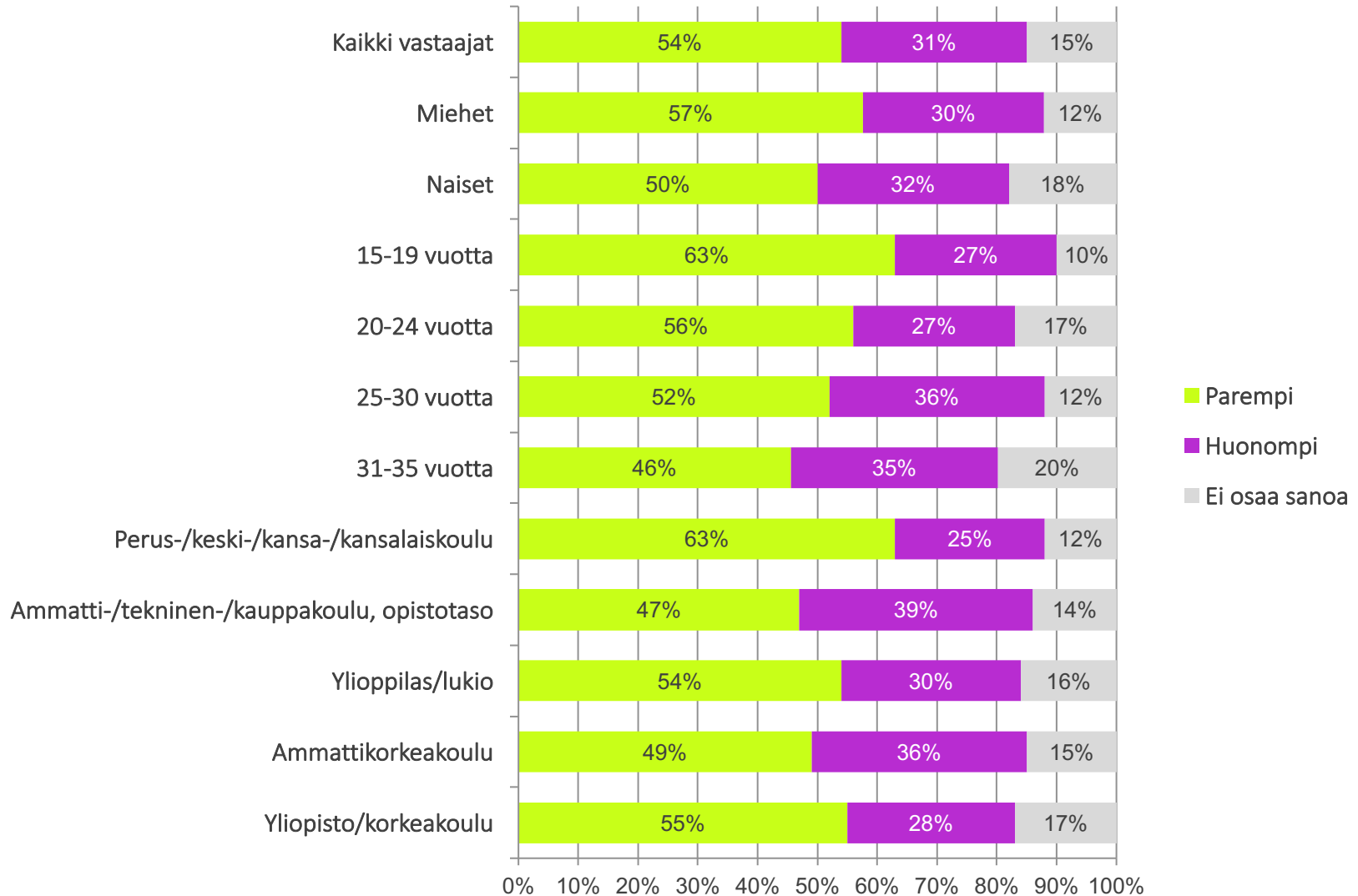


NUORTEN IDENTITEETTI ON VAHVASTI KANSALLINEN. KYSYMYS KUULUI, TUNTEEKO ITSENSÄ ENEMMÄN...

- 74 % nuorista valitsisi Suomen, jos voisi nyt valita asuinmaansa.

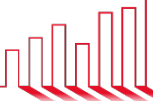


JOS MIETIT SUOMEA KYMMENEN VUODEN KULUTTUA, USKOTKO, ETTÄ SUOMI ON NYKYISTÄ PAREMPI VAI HUONOMPI PAIKKA ASUA JA ELÄÄ?

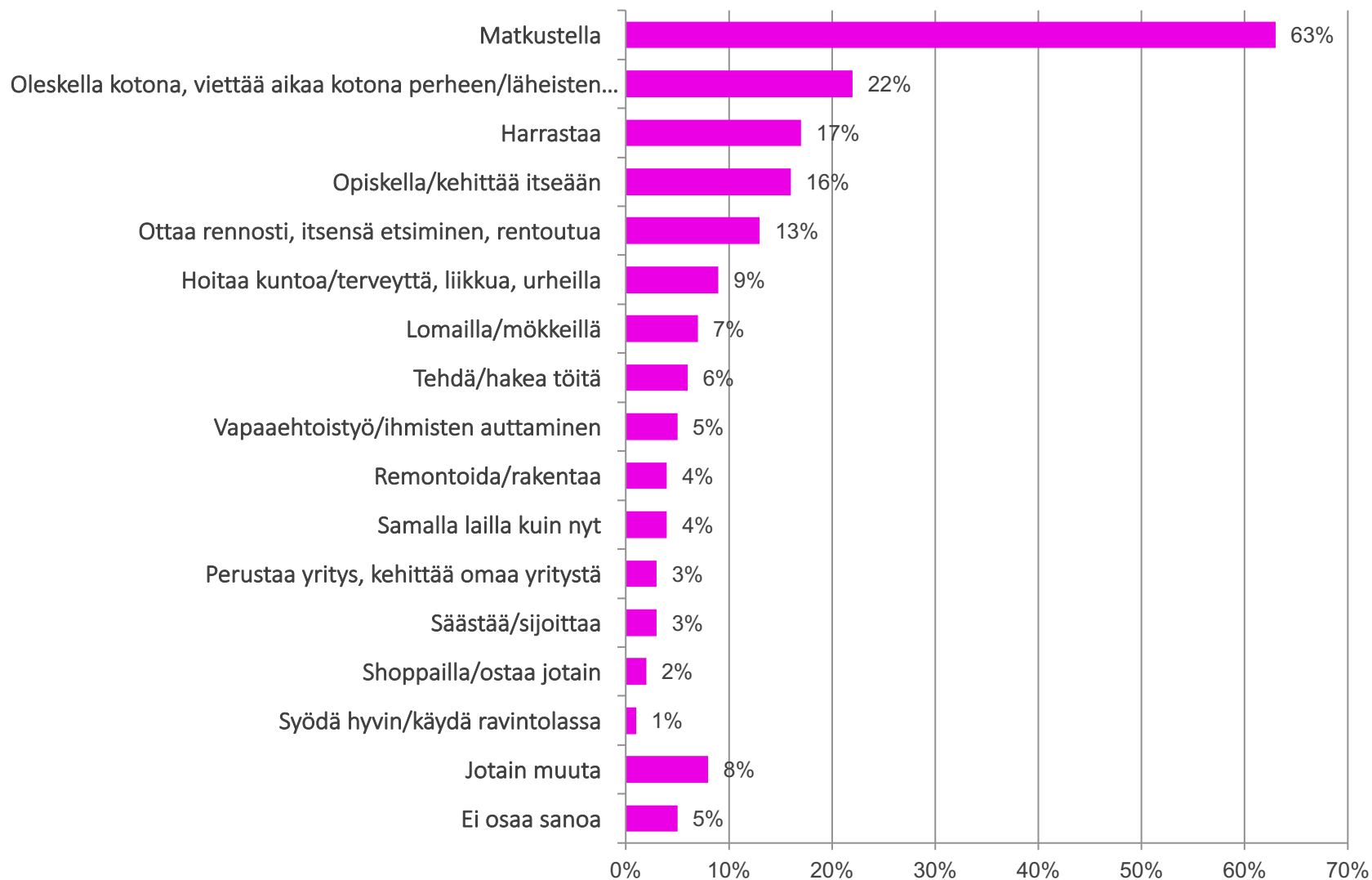


Suomen uskotaan olevan 10 vuoden kuluttua nykyistä parempi paikka

- Enemmistö nuorista, 54 prosenttia, uskoo että Suomi on kymmenen vuoden kuluttua nykyistä parempi paikka asua ja elää. Alle kolmannes uskoo asioiden menevän huonompaan suuntaan.
- Jostain syystä miehet ovat hieman optimistisempia kuin naiset, ja alle 20-vuotiaat ovat selvästi optimistisempia kuin sitä vanhemmat. 30 vuotta täyttäneistä alle puolet, 46 %, uskoo Suomen muuttuvan paremmaksi. Onkohan tässä taustalla jotain Siperia opettaa -tyyppistä?
- Mielenkiintoinen ja yllättäväkin tulos on, että vähemmän koulutetut näkevät Suomen tulevaisuuden selvästi valoisampana kuin enemmän kouluja käyneet. Tämä saattaa liittyä ikärakenteeseen: ne vastaajat, joilla on pelkkä peruskoulututkinto, ovat pääosin nuorimpia, alle 25-vuotiaita, joilla vielä lienee aimo annos idealismia eivätkä he ole ehtineet nääntyä laskupinojen ja verojen alle.
- Sinänsä lapsiperheissä elävät vastaajat ovat kuitenkin muita optimistisempia Suomen tulevaisuuden suhteen. Ehkä he ajattelevat asioita jo seuraavankin sukupolven kannalta ja näkevät omissa lapsissaan jo viitteitä Suomen entistä paremmasta tulevaisuudesta.
- Asuinpaikka ei vaikuta tulevaisuuden odotuksiin juuri lainkaan, mutta puoluekanta vaikuttaa: kokoomuksen kannattajista peräti 85 prosenttia uskoo Suomen olevan kymmenen vuoden kuluttua nykyistä parempi paikka. Vihreiden kannattajista näin uskoo 68 % ja keskustan kannattajista 67 %. Heikoin tulevaisuudenusko on vasemmistoliiton kannattajilla (44 %) sekä nukkuvien puolueessa eli niissä, jotka eivät äänestä tai kerro puoluekantaansa (48 %).

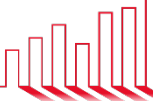


JOS SINULLA OLISI NYT VAIKKAPA PUOLI VUOTTA VAPAA-AIKAA JA SAMAN VERRAN RAHAA KÄYTETTÄVISSÄ KUIN MUUTOINKIN, MITEN KÄYTTÄISIT TUON AJAN? SANO 1–3 ASIAA, MITÄ HALUAISIT TEHDÄ. (AVOIN KYSYMYS)



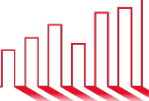
Matkustelu on haaveiden ylivoimainen ykkönen

- Nuorilta kysyttiin avoimella kysymyksellä, mitä he haluaisivat tehdä jos heillä olisi vapaa-aikaa ja rahaa. Valmiita vaihtoehtoja ei annettu, vaan vastaukset koodattiin jälkikäteen.
- Tulos on yksiselitteinen: lähes kaksi kolmasosaa (63 prosenttia) nuorista käyttäisi vapautuvat mahdollisuutensa matkusteluun.
- Matkustamiseksi tulkittiin tässä sellainen toiminta, että henkilö lähtee jonnekin, mihin hän ei muuten yleensä lähtisi. Esimerkiksi mökille menemistä ei luokiteltu matkustamiseksi, vaan se on tuloksissa omana kohtanaan.
- Naiset (67 %) ovat vielä innokkaampia matkustelijoita kuin miehet, joista 59 % mainitsi matkustelun haaveekseen. Ammattikorkeakoulu- tai yliopistotutkinon suorittaneet ovat innokkaampia matkailijoita kuin ammattikoulun tai pelkän peruskoulun käyneet.
- Puolueittain katsottuna selvästi innokkaimpia matkustelijoita ovat vasemmistoliittoa äänestävät (86 %), kun taas perussuomalaisten (59 %) ja kristillisdemokraattien (57 %) kannattajissa on keskimääräistä vähemmän matkustamisesta haaveilevia.
- Suuren kaupungin keskustassa asuvat nuoret ovat selvästi kiinnostuneempia matkustelusta (77 %) kuin maaseudun haja-asutusalueella asuvat (46 %). Tätä varmasti selittää sukupuoli- ja koulutuserojen lisäksi se, että kaupungista on helpompi lähteä matkustelemaan, koska lentokentät ja satamat ovat lähellä, ja niinpä kaupunkilaiseen elämäntapaan kuuluu kuin luonnostaan runsas lentely ja risteily maailman eri kohteisiin. Maaseudulta lähtökynnys on sekä henkisesti että fyysisesti isompi.

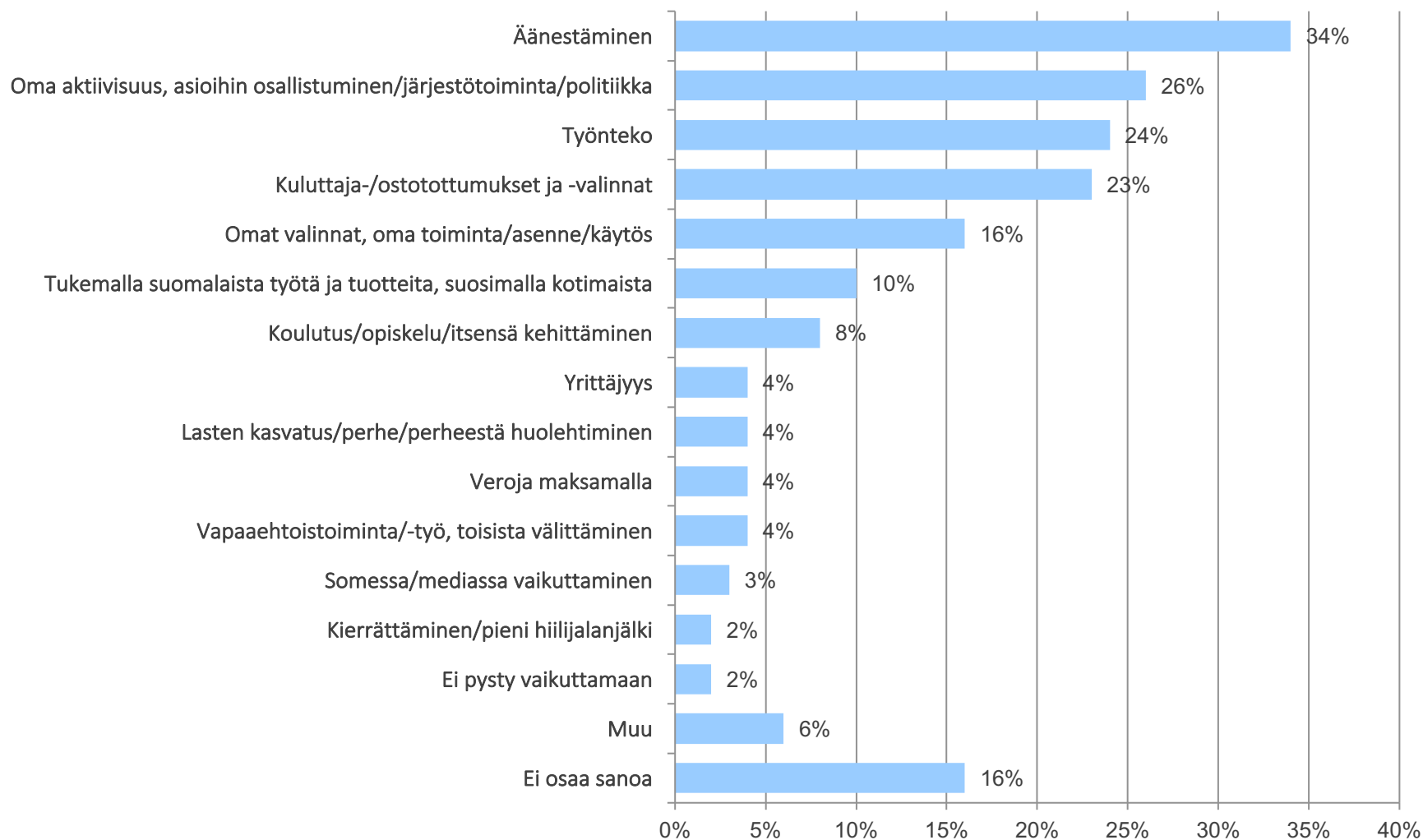


Työhön suhtaudutaan käytännönläheisesti

- Näyttää siltä, että suomalaisnuorten ajatusmaailmassa työ ja vapaa-aika ovat toisistaan selvästi erillisiä elämänalueita. Harva tekisi töitä, jos siihen ei olisi taloudellista pakkoa. Vain kuusi prosenttia käyttäisi puolen vuoden vapaa-aikansa edes osittain työntekoon.
- Työ ei näytä olevan suomalaisnuorille itseisarvo, vaan siihen suhtaudutaan käytännönläheisesti. Työtä kuitenkin pidetään tärkeänä asiana ja sen merkitykseen uskotaan vahvasti.
- Sentään 16 prosenttia nuorista käyttäisi puolen vuoden vapaa-ajastaan ainakin osan opiskeluun tai muuhun itsensä kehittämiseen. Harrastamisen mainitsee 17 prosenttia, mikä voi monien tapauksissa merkitä myös ammattitaidon kehittämistä – jos on niin onnellisessa asemassa että on onnistunut tekemään harrastuksestaan myös elinkeinon.
- Matkustelun huikea suosio ajanvietteenä ei välttämättä tarkoita pelkkää ryypäämistä ja bilettämistä turistirannoilla, vaan kokonaisuutena ajatellen se voi kertoa myös suomalaisnuorten suuresta avomielisyydestä ja uteliaisuudesta.
- Yhä kansainvälistyvässä ja globalisoituvassa maailmassa erilaisten maiden ja kulttuurien ymmärrys voi olla suomalaisille kilpailuvaltti, joka näkyy lopulta myös yritysten tuloksissa viivan alla.

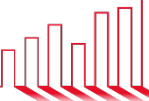


MITEN USKOT ITSE VOIVASI PARHAITEN VAIKUTTAA SIIHEN, MIHIN SUUNTAAN SUOMALAINEN YHTEISKUNTA KEHITTYY? SANO 1–3 ASIAA, JOTKA TULEVAT ENSIMMÄISINÄ MIELEESI. (AVOIN KYSYMYS)

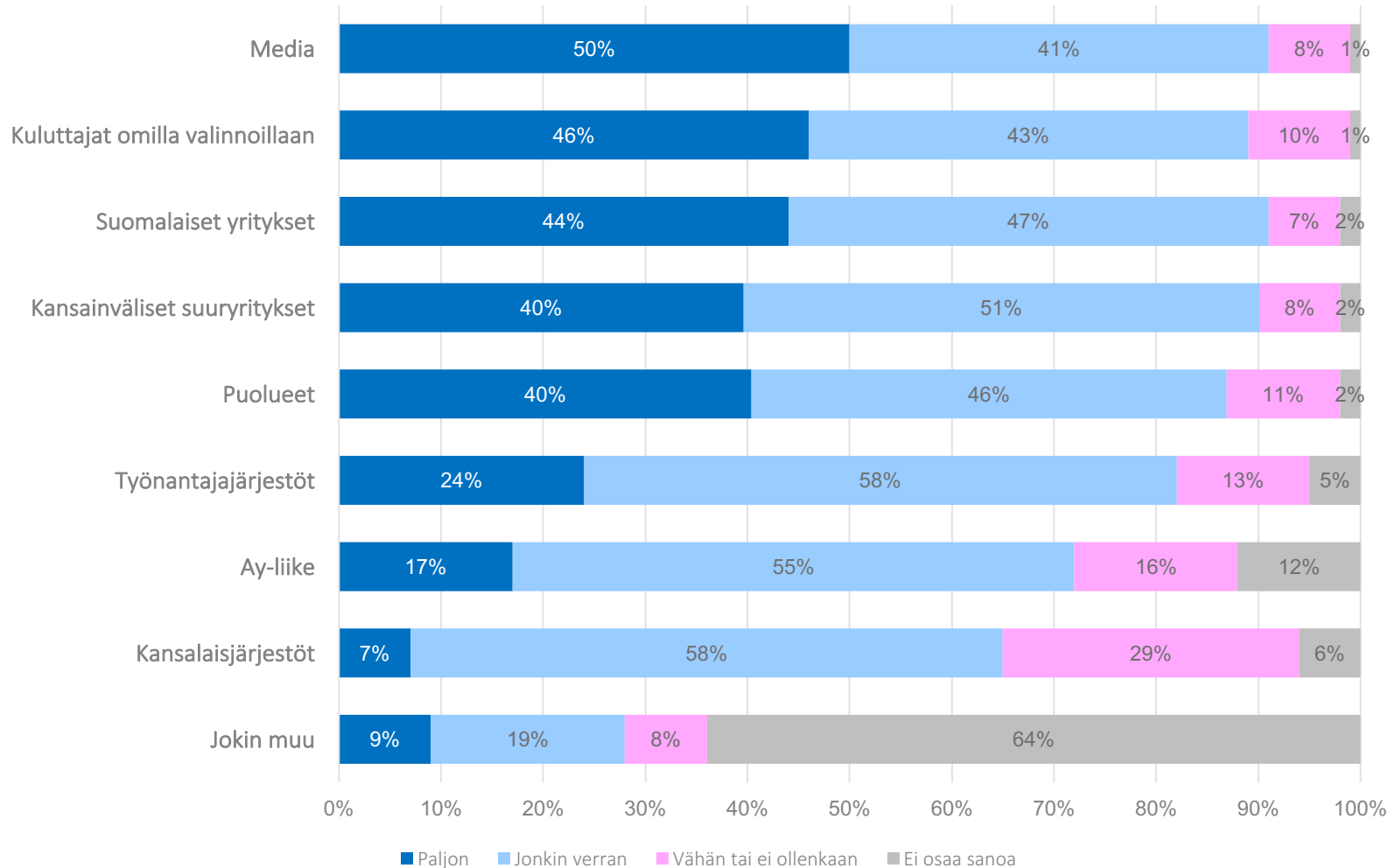


Äänestämistä pidetään tärkeänä vaikuttamisen keinona

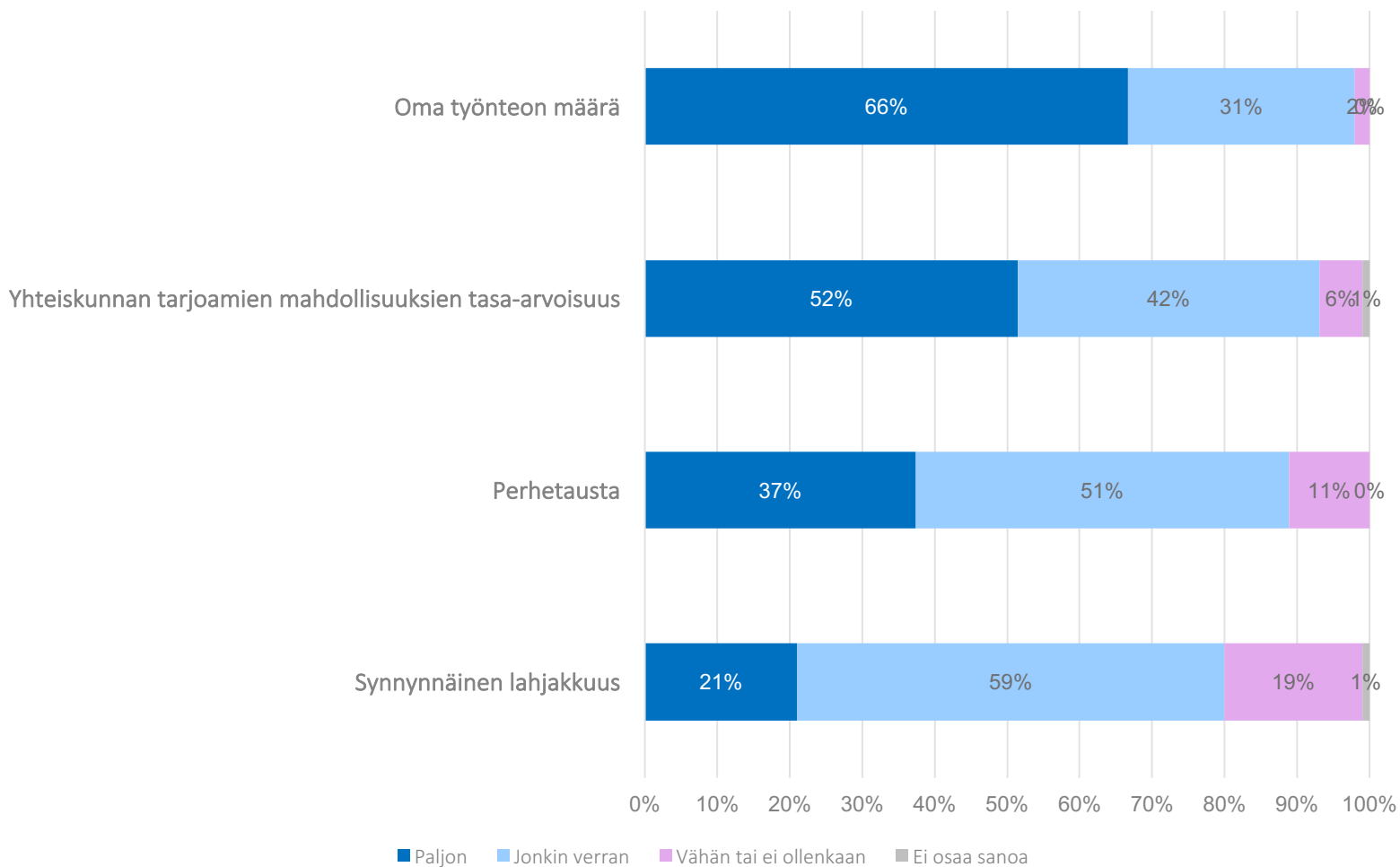
- Viime vuosina on tullut suorastaan muodikkaaksi sellainen puhetapa, että perinteiset instituutiot ovat kriisissä, puolueita ei kohta enää tarvita ja moderni kuluttajakansalainen vaikuttaa yhteiskunnan menoon omilla yksilöllisillä valinnoillaan ohi poliittisen systeemin.
- Jälleen on aihetta kysyä: kenen etua tällaisen hypetyspuheen viljeleminen palvelee, kun sille ei ainakaan tämän tutkimuksen perusteella näytä olevan katetta?
- Kun suomalaisnuorilta itseltään kysytään (ilman valmiita vastausvaihtoehtoja), miten he uskovat voivansa parhaiten vaikuttaa yhteiskunnan kehitykseen, tärkeimpien joukkoon nousee äänestäminen.
- Omat valinnat ovat nekin hyvin tärkeitä, niin kuluttajavalinnat kuin muutkin. Toki voidaan kysyä, miten yksilöllisiä tämän päivän nuorten kuluttajavalinnat lopulta ovat. Kaikkialla maailmassa kaupunkimaisissa ympäristöissä näkee nykyisin aivan samannäköisiä nuoria, jotka tekevät samanlaisia asioita, pukeutuvat samoin ja hiplaavat tauotta samanlaisia älypuhelimia. Tämän päivän nuoren yksilöllisyys kuluttajana rajoittuu paljolti siihen, ostaako hän Samsung Galaxyn vai iPhoneen.
- Yhteiskunnallisista instituutioista nuoret nimeävät vaikutusvaltaisimmaksi median, mutta omat kuluttajavalinnat sekä puolueet ovat lähes samalla tasolla. Mielenkiintoista kyllä, nuoret arvioivat että suomalaisilla yrityksillä on jonkin verran enemmän vaikutusta yhteiskunnan kehittymiseen kuin kansainvälisillä suuryrityksillä.



MITKÄ TAHOT MIELESTÄSI VAIKUTTAVAT ENITEN SIIHEN, MIHIN SUUNTAAN SUOMALAINEN YHTEISKUNTA KEHITTYY?



ENTÄ MITKÄ ASIAT VAIKUTTAVAT ENITEN SIIHEN, MITEN IHMINEN PÄRJÄÄ OMASSA ELÄMÄSSÄÄN?



Suomalaisnuori uskoo työntekoon

- Suomen tulevaisuuden kannalta tutkimuksen rohkaisevimpia tuloksia on se, kuinka vahvasti nuoret uskovat oman työntekonsa vaikuttavan elämässä pärjäämiseen. Peräti kaksi kolmesta nuoresta uskoo työnteon vaikuttavan pärjäämiseen ”paljon”.
- Mutta emmehän olisi Suomessa, jos ei yhteiskunnan rakenteille ja niiden tasa-arvoisuudelle pantaisi myös huomattavaa painoarvoa.
- Pohjoismaisen hyvinvointivaltion piirre on sekin, että perhetaustalla ja synnynnäisellä lahjakkuudella nähdään olevan selvästi pienempi merkitys kuin omalla työnteolla ja yhteiskunnan rakenteilla.
- Neljästä tarjotusta tekijästä vain yksi on sellainen, johon henkilö voi suoraan itse vaikuttaa. Niinpä onkin todella huojentavaa ja lupaavaa, että suomalaisnuorilla on näin vahva usko tähän yhteiskuntamme perustavanlaatuisen pilariin, jonka varaan maamme menestys on rakennettu.
- Yhteenvetona voidaan todeta, että meillä on kasvamassa upea nuori sukupolvi.
- 2010-luvun suomalainen nuori on vahvasti sitä mieltä, että työtä tekemällä pärjää!



Kiitos.
Kerromme
miehellämme lisää.

YTT, tutkimuspäällikkö Juho Rahkonen
Juho.rahkonen@taloustutkimus.fi
puh. 050 375 9008

